

แนวทางการแก้ปัญหามลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
Guidelines for Solving the Community Pollution Problems, Thung Khok Sub-District, Song Phi Nong District, Suphanburi Province

อินทิสร์ สายธีรารักษ์¹

Inthisorn Saireerak¹

นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต¹

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครปฐม

E-mail: ¹inthisorn.sai@rmutr.ac.th

Retrieved 30-10-2023; Revised 29-11-2023; Accepted 07-12-2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อระบุสภาพปัญหาของชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนตำบลทุ่งคอก จำนวน 400 คน ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สำหรับผู้บริหารข้าราชการฝ่ายการเมือง ผู้บริหารข้าราชการฝ่ายประจำ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ได้แก่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวบ้าน จำนวน 10 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาของชุมชนจัดอยู่ในระดับด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมาก โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่สอดคล้องกับปัญหาด้านเวลาที่จะเข้าร่วมประชุมตัดสินใจ ประชาชนไม่เข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ประชาชนขาดความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อโครงการต่างๆ ทำให้โครงการต่าง ๆ ดำเนินการล่าช้า ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ ประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชนพบว่า แนวทางการเพิ่มบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กัน แนวทางการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมภายใต้บทบาทภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเต็มศักยภาพ แนวทางการจัดทำนโยบายและแผนดำเนินการการแก้ปัญหามลพิษในโครงการต่าง ๆ

คำสำคัญ: ปัญหามลพิษ, มลพิษในชุมชน, ตำบลทุ่งคอก

Abstract

This research aims to assess community participation in problem solving and community pollution prevention, Thung Kok Sub-district, Song Phi Nong District Suphanburi Province To identify the condition of pollution problems in the community, Thung Khok Sub- district, Song Phi Nong District Suphanburi Province and to propose solutions to problems and prevention of community pollution, Thung Kok Sub-district, Song Phi Nong District Suphanburi Province. This research is a mixed-methods study. The quantitative research involves a sample group of 400 individuals from the Thung Khok sub-district. Data collection is conducted through the use of questionnaires. The qualitative research involves another sample group consisting of key informants, including municipal government officials, regular government officials, and local administrative officers, such as village chiefs and community leaders, totaling 10 individuals. Data is collected through interviews with these key informants, and the information gathered is then subjected to content analysis. The results showed that the level of people's participation in solving community pollution problems was in the high level of participation in the assessment. By the way, the participation of the people is inconsistent with Problems with timing to attend decision-making meetings People do not understand the details of their participation in tackling pollution. People's lack of understanding of participation in the details of the operation. The budget is insufficient for various projects. Make projects delay Lack of promotion and support of various resources People do not understand the aspect of participation in problem solving. approaches to solving problems and preventing community pollution found that Approaches to increase the role in solving environmental problems for local government organizations, which must be carried out in parallel Approaches to solving environmental problems under the role and mission of local government organizations can drive to its full potential Guidelines for creating policies and action plans to solve pollution problems in various projects.

Keywords: Pollution problems, pollution in the community, Thung Khok Subdistrict

บทนำ

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปมากส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง และยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพและวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้างและรุนแรงขึ้นตามลำดับ ในขณะที่หน่วยงาน

ภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มีการดำเนินงานอย่างไม่เป็นเอกภาพและขาดการบูรณาการ ดังนั้น ในการปฏิรูประบบราชการ โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 จึงได้จัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นใหม่ ให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากภารกิจที่ได้รับมอบหมาย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ที่จะดำเนินการให้ทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายของประเทศได้อยู่คู่กับสังคมไทยตลอดไป รวมทั้งประชาชนได้มีการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขภายใต้คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2559)

ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา ได้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยขาดความระมัดระวังโดยตลอด จึงมีผลทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจนเห็นได้อย่างชัดเจนในปัจจุบัน อาทิเช่น พื้นที่ป่าไม้ถูกบุกรุก ทำลาย จนมีสัดส่วนไม่เหมาะสมกับการรักษาสภาพความสมดุลของระบบธรรมชาติหรือระบบนิเวศ หรือภาวะน้ำเน่าเสียในแม่น้ำสายหลัก และเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศมีสภาพที่พร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไปนั้น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ จึงเป็นวิธีการที่จำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อที่จะสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ให้มนุษย์ได้พึงพาอาศัยอย่างยาวนานต่อไป (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556)

ปัญหามลพิษทางสภาวะแวดล้อม เป็นปัญหาที่เห็นชัดเจนทั้งในเขตชุมชนขนาดใหญ่ และพื้นที่พัฒนาที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของกิจกรรมอุตสาหกรรม การคมนาคม การจราจร และการก่อสร้าง รวมทั้งพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งโรงไฟฟ้า สารมลพิษทางอากาศที่เป็นปัญหาหลักและเกินมาตรฐาน ซึ่งจะยังคงเป็นปัญหาในอนาคตที่สำคัญนั้น ได้แก่ ฝุ่นละอองและก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ โดยเฉพาะฝุ่นละอองในแหล่งชุมชนที่มีการจราจรคับคั่ง สารมลพิษทางอากาศเหล่านี้จะระบายออกจากแหล่งกำเนิดต่างๆ ในเขตชุมชน ทั้งจากยานพาหนะ การก่อสร้าง อาคารบ้านเรือน การจุดเผาซากอ้อย การเกษตร การก่อสร้างปรับปรุงถนนและผิวจราจร ตลอดจนโรงอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ ซึ่งสารมลพิษเหล่านี้ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคต การกระทำดังกล่าวส่งผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นอย่างมากจึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่เกิดจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตบนโลก นอกจากนี้ส่งผลเสียให้เกิดมลพิษในสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งอาจทำให้เกิดการสูญเสียสิ่งมีชีวิต หรือนำไปสู่สภาวะที่พืชและสัตว์บางชนิด รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านทางสังคมจนส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ และเกิดผลเสียต่อชีวิตทุกชนิด ทั้งในเชิงคุณภาพและ

ปริมาณ เนื่องจากการกระทำของมนุษย์ ขอบเขตของปัญหาสิ่งแวดล้อมสามารถพิจารณาได้จากความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาค และปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลกเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกประเทศ

ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีในปัจจุบัน มีประชากรทั้งสิ้น 12,625 คน และจำนวนครัวเรือน 4,314 ครัวเรือน เป็นตำบลที่ได้รับผลกระทบมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางกลิ่น มลพิษทางดิน ในช่วงเวลาที่ผ่านมา เนื่องจากมีเกษตรกรทำการเกษตร ทำฟาร์ม เลี้ยงสัตว์ ดังเช่นข้อมูลสรุปรายงานของประชาชน ประกอบอาชีพทำเกษตรกร ทั้งเกษตรกรด้านปศุสัตว์ และเกษตรกรพืชไร่ รวมถึงเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับ พืช ผัก ผลไม้ ส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ทางด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นมลพิษทางสิ่งแวดล้อม ทำให้ในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ สนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และศึกษาปัญหามลพิษชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ศึกษาไปศึกษาปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อระบุสภาพปัญหามลพิษของชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสำคัญของวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการทำงาน ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายกระบวนการมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วม เทคนิคการมีส่วนร่วม ไว้อย่างหลากหลายโดยผู้วิจัยได้รวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

พิเชฐ โสภณแพทย์ (2555, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการที่ประชาชนได้มีโอกาสในการแสดงทัศนะ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การแสวงหาแนวทางต่าง ๆ

รวมถึงการร่วมตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้นโครงการที่เป็นโครงการของรัฐหรือเอกชนที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ หรือเพื่อจัดสรรทรัพยากรเพื่อชุมชนของตนเองนำไปสู่การสร้างประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่าย

Cohen and Uphoff (1981, p. 6) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่าสมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
- 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

Creighton (2005, p. 7) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ความกังวล ความต้องการ และคุณค่าของประชาชน ได้รับการบูรณาการในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ ผ่านกระบวนการสื่อสารแบบสองทาง โดยมีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

World Health Organization (1978, pp. 4-8) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำในกลุ่ม

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบและสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมการใช้หลักวิชาการในการทำนายหรือคาดการณ์เกี่ยวกับผลกระทบทั้งในทางบวกและทางลบ ของการดำเนินโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อมทุกๆ ด้าน ทั้งทางทรัพยากรธรรมชาติและทางเศรษฐกิจสังคม เพื่อหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถฟื้นกลับมาได้อย่างมีประโยชน์ มีประสิทธิภาพสูงสุดและคุ้มค่าที่สุด ตลอดจนการเสนอแนะมาตรการในการแก้ไขผลกระทบ (Mitigation Measure) และแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Monitoring Plan) ทั้งในระหว่างการก่อสร้างและดำเนินการโครงการ

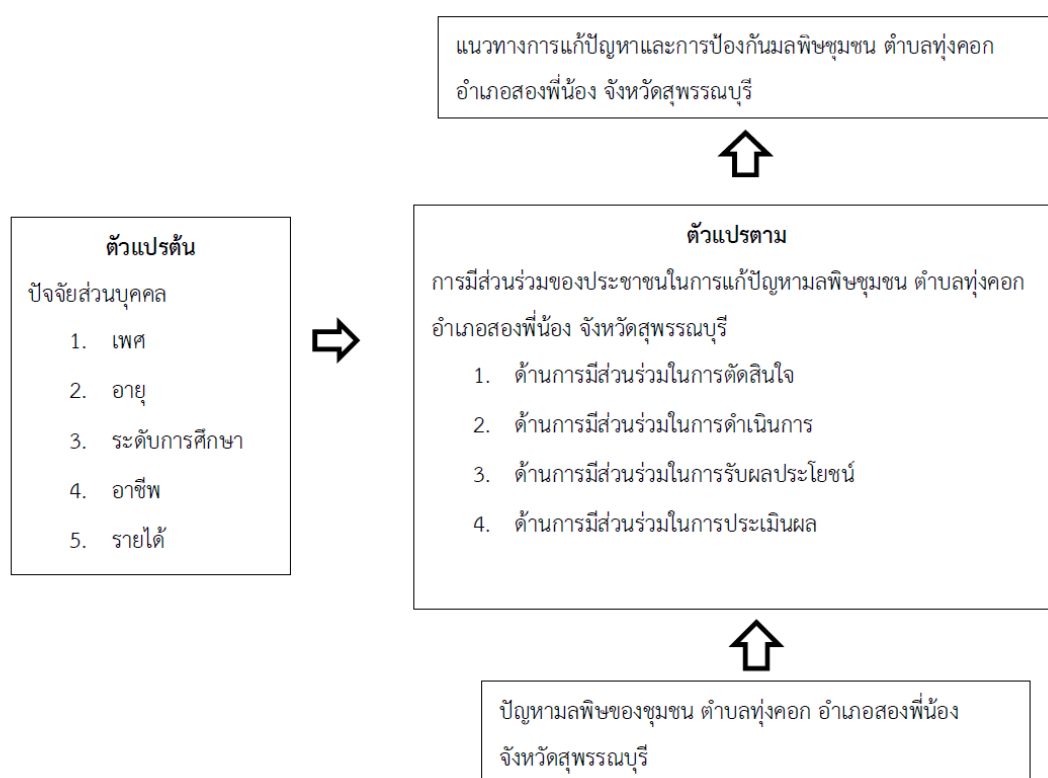
กล้า มณีโชติ และไกรชาติ ดันตระการอาภา (2557, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมว่า เป็นการศึกษาเพื่อคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งในทางบวกและทางลบจากโครงการพัฒนาหรือกิจการ ทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (2558, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมว่า เป็นการศึกษาเพื่อคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งในทางบวกและทางลบ จากการพัฒนาโครงการหรือกิจการที่สำคัญ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และใช้ในการประกอบการตัดสินใจพัฒนาโครงการหรือกิจการ

Wather (1988) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมว่า เป็นกระบวนการที่จำแนกความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ กายภาพ และสุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ อันเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมโครงการ รวมทั้งเสนอข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้อง ณ เวลาที่มีผลต่อการตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับโครงการ เพื่อหาแนวทางควบคุมผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาและป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี นำแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ Cohen and Uphoff (1981) ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสร้างกรอบแนวคิดการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาและป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามกับประชาชนด้วยตนเอง จำนวน 400 คน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษา และความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถามประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบ

แบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องและครบถ้วน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นคำถามแบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ สำหรับผู้บริหารข้าราชการฝ่ายการเมือง ผู้บริหารข้าราชการฝ่ายประจำ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ได้แก่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษา และความเป็นอิสระในการให้ข้อมูล รายละเอียดอย่างถูกต้อง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ปัญหามลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปตามประเด็น ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) เพศ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมา คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.00 ตามลำดับ 2) อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มี อายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.80 อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.50 และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.20 ตามลำดับ 3) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.20 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 27.00 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.80 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ 4) อาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมา คือ กลุ่มค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.80 กลุ่มข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.80 กลุ่มรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 13.00 และกลุ่มอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 4.10 ตามลำดับและ 5) รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.30 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.30 กลุ่มที่มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.80 บาท กลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.50 และกลุ่มที่มีรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.10 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มองเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76) แยกเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยลำดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.63) ลำดับรองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.80) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.79) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=0.81)

3. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า 1) ปัญหาการไม่เข้าใจในรายละเอียดด้านการมีส่วนร่วมของการแก้ปัญหามลพิษชุมชน 2) ปัญหาด้านเวลาของประชาชนในการมีส่วนร่วม ในการวางแผนในการตัดสินใจ 3) ปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก และขาดการสนับสนุน ทำให้งบประมาณดำเนินการอย่างไม่มีประสิทธิภาพ 4) ปัญหาการดำเนินการของโครงการล่าช้า เนื่องจากประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และ 5) ปัญหาการดำเนินงานล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโควิด 19

4. ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า แนวทางการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านผู้นำหมู่บ้านและตัวแทน การออกหนังสือเชิญชวน การให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ การออกแบบสำรวจ การหาหนังสือแจ้งเข้าร่วมประชุม การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญการเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาเขียนคำร้องเรียนในเรื่องที่ต้องการ แนวทางการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในดำเนินการ โดยการจัดหางบประมาณเพื่อจัดทำโครงการประกาศเชิญชวนให้เข้าร่วมดำเนินการผ่านผู้นำโดยแจ้งข้อมูลการทากิจกรรมผ่านตัวแทนและผู้นำชุมชน แนวทางการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการโครงการต่าง ๆ และแนวทางการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดลำดับความสำคัญและประเมินผลตามโครงการต่าง ๆ

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหามลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.00 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 40.50 ระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 62.20 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 42.30 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.30

2. ผลสรุประดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ลำดับแรกคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 4.07 ลำดับรองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 4.01 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 3.99 และลำดับสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคิดเป็นร้อยละ 3.95

จากสรุปผลการศึกษา พบว่า สามารถนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้หลายประเด็น ดังนี้ การให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยการจัดอบรมเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ

สุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของโครงการ รวมทั้งควรสนับสนุนให้มีที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อช่วยศึกษาข้อมูลโครงการและอธิบายรายละเอียดให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจข้อมูลของโครงการมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ประชาชนในพื้นที่สามารถให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิดา เพ็ญชู (2559) ที่กล่าวว่า หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนให้มีการกำหนดระบบการแต่งตั้งที่ปรึกษาทางวิชาการของชุมชนซึ่งชุมชนเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ เพื่อทำหน้าที่ในการช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่ชุมชน ช่วยอ่านวิเคราะห์เอกสารรายงาน และเข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการศึกษา รวมทั้งควรมีการเสริมขีดความสามารถของชุมชนในด้านวิชาการ เพื่อให้ชุมชนมีพื้นฐานความเข้าใจด้านวิชาการ สามารถวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ได้ร่วมกับการใช้วิจารณญาณส่วนบุคคล ซึ่งจะสามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อกันทั้งสองฝ่าย การให้ข้อมูลโครงการแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างครบถ้วนและครอบคลุมพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ โดยเลือกใช้วิธีการให้ข้อมูลที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน รวมทั้งรูปแบบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับฟังความคิดเห็น ควรใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชฐ โสภณแพทย์ (2555) ที่กล่าวว่า รูปแบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนควรเริ่มจากระดับที่เล็กที่สุดแล้วจึงขยายขนาดให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลของโครงการอย่างทั่วถึงมากที่สุด และทำให้ผู้ดำเนินโครงการได้รับข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะจากประชาชนเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการอภิปรายครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชนในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหามลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาและการป้องกันมลพิษชุมชน ตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษชุมชนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โดยภาพรวมระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก ประเด็นนี้ผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก ฝ่ายข้าราชการประจำ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคอก ที่แสดงความคิดเห็นว่า ในการมีส่วนร่วมของประชาชนของชุมชนการแก้ปัญหาในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนกล่าวไว้ว่า ความสำคัญในการระบุผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มได้รับผลกระทบไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงต้องบริหารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมและแต่ละกลุ่มอาจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามทางอบต. มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ยังได้มีการกไหนดทิศทางการที่ชัดเจน เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ แม้กระทั่งมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดการพัฒนาท้องถิ่นเป็นที่น่าพึงพอใจ แต่ขาดงบประมาณและขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการให้

ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และประชาชนบางกลุ่มไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลจิตร์ เสนาราช (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอกอสมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับ ปานกลาง อาจเป็นสาเหตุจากประชาชนไม่ตระหนักและไม่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และประชาชนยังไม่เข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คิดว่าเป็นการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐปราย ชัยสินคุณานนท์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นสาเหตุจากการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี แม้ว่าได้เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนามากขึ้น และในปัจจุบันประชาชนให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมมากกว่าอดีต แต่ก็ยังเป็นเพียงประชาชนบางกลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วม หรือเข้ามามีส่วนร่วมเพียงบางขั้นตอนของการพัฒนาเท่านั้น

ผลจากการศึกษาเสนอแนวทางการแก้ปัญหา และป้องกันมลพิษชุมชนตำบลทุ่งคอก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาและป้องกันมลพิษชุมชน พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาและหาแนวทางที่ดีที่สุดในการนำไปปฏิบัติประชาชนผู้นำจะเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจะได้ให้ความสำคัญมากขึ้น ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมเพื่อให้เข้าร่วมประชุมตามวาระที่มีการแจ้งไป ส่งเสริมให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญในทำกิจกรรมและร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีการส่งเสริมในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐซึ่งเป็นผลประโยชน์ทั้งข้าราชการฝ่ายปกครองและประชาชน มีการประเมินผลของประชาชนโดยนำผลที่ได้จากแบบสำรวจประเมินประจำปี ตามโครงการต่างๆที่มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการทำงานตามกำหนด ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา สวยพล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลต้องส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ชี้แจงให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมรับฟังเกี่ยวกับระเบียบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบปัญหาของประชาชนมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผลการศึกษา สอดคล้องกับ มานิดา เพ็ญชู (2559) ด้านแนวทางในการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมฯ ของโครงการให้ประสบความสำเร็จ ภาครัฐควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและกำหนดบทลงโทษของกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสุขภาพ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตั้งแต่เริ่มกระบวนการ เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ เสริมขีดความสามารถของ

ชุมชนในด้านวิชาการ ในส่วนของภาคประชาชนนั้นควรเปิดใจรับข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบของโครงการอย่างไม่มีอคติ ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านไว้

สำหรับผลการศึกษาครั้งนี้ที่เสนอแนวทางในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมภาครัฐและภาคเอกชน ในการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวหมู่บ้าน เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องที่เป็นประโยชน์ และเปิดช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ตรวจสอบความโปร่งใสด้านการดำเนินงาน การใช้งบประมาณ และการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา โดยจัดทำวารสารเทศบาลรายไตรมาส การประชุมรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน วารสารประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา วีรยางกูร (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่สรุปผลการศึกษาว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารงาน และกิจกรรมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทราบ และเน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม โดยอาจเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและประเมินผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

- 1) เทศบาลควรบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกับประชาชนและหน่วยงานอื่น เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2) ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพราะว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนารากฐานของชุมชน
- 3) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุกไตรมาส และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

- 1) อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัด
- 2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ของเทศบาล ตำบลทุ่งคอก โดยการประชาสัมพันธ์ความสำคัญ เป้าหมาย และประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ
- 3) เพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อสร้างความน่าสนใจให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น เช่น การโครงการเทศบาลสัญจร

- 4) เจ้าหน้าที่ต้องมีความใส่ใจในการศึกษาระบบสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อใช้งานได้อย่างเต็มที่ เป็นประโยชน์ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องลักษณะเดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่เกิดขึ้นและเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผนกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ตำบลทุ่งคอก
- 2) ควรศึกษาถึงบทบาทของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ความเข้มแข็งของกลุ่มที่ส่งผลต่อชุมชน และการพึ่งตนเองของกลุ่มดังกล่าวมีมากน้อยอย่างไรหรือการวัดผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชนว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). *กรมควบคุมมลพิษ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ.
- กล้า มณีโชติ และไกรชาติ ตันตระการอาภา. (2557). *การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม Environmental Impact Assessment*. กรุงเทพฯ: เอ บี อี เอ็น เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์.
- กาญจนา สวายุพล. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขารัฐประศาสนศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปวีณา วีรยางกูร. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- พิเชฐ โสภณแพทย์. (2555). *การประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา โรงไฟฟ้าถ่านหินเขาหินซ้อน จังหวัดฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มานิดา เฟื่องขุนข. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ กรณีศึกษาโครงการขยายกำลังการผลิตโรงไฟฟ้ากระบี่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). *คู่มือประชาชน การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. (2558). *ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. New York: Cornell University.
- Creighton, J. L. (2005). *The Public Participation Handbook: Making Better Decisions Through Citizen Involvement*. San Francisco: Jossey Bass.
- Wather, P. (1988). *An Introduction Guide to Environmental Impact Assessment*. In *Environmental Impact Assessment Theory and Practice*. London: Unwin Hayman.
- World Health Organization. (1978). *Report of the International Conference on Primary Health Care*. New York: N.P.Press.